

Tradycyjne Święto Rękawki 23.04.2019 | PROGRAM
Zdrowia, szczęścia. Niech się darzy...

godz. 11.30

Wejście wojów na Kopiec Krakusa (30 min.)

godz. 12.00

Obrzęd rozpalenia ognia na Kopcu Krakusa (20 min.)

godz. 12.30

Bieg wojów w pełnym uzbrojeniu dookoła Kopca (20 min.)

godz. 13.00

Prezentacja drużyn (30 min.)

godz. 13.40

„O grodzie słabującym” – inscenizacja (30 min.)

godz. 14.10

Koncert muzyki średniowiecznej (30 min.)

godz. 14.45

Wróżba pomyślności dla grodu Kraka (15 min.)

godz. 15.00

„Leczenie chorych na wszelakie schorzenia” – inscenizacja (20 min.)

godz. 15.20

„Leczenie obłądu” – inscenizacja (15 min.)

godz. 16.00

Starcie dwóch armii: Wiślanie kontra najeźdźcy (50 min.)

- bitwę poprzedzi pojedynek wiedźm

- w przerwie opatrywanie rannych przez zielarki

godz. 17.10

„Jak prośbą i groźbą uzyskać od niebios dobrą pogodę i inne pożytki?” – inscenizacja (20 min.)

godz. 17.30

Koncert zespołu Szelindek – muzyka średniowieczna (30 min.)

Ponadto:

- Osada słowiańska

- Jarmark historyczny i stoiska rzemieślnicze

- Stanowiska „Wiedzących”, czyli wczesnośredniowiecznych specjalistów od zdrowia i szczęścia: wiedźmy słowiańskiej, skandynawskiej goði, szamana węgierskiego, alchemika bizantyjskiego (pracownia) i zielarki

- Świątynia przedchrześcijańska (Gontyna)

- „Gra Grodowa”

- Wystawa „Na szczycie Kopca rósł dąb wiekowy...”, przygotowana przez Muzeum Archeologiczne w Krakowie

- Wystawa „Śladami historii – 35 lat Centrum Kultury Podgórze”

Tradycyjne Święto Rękawki | KRONIKA I CIEKAWOSTKI

VIII w. – prawdopodobna data usypania Kopca Krakusa

XV w. – na Kopcu Krakusa odbywały się tajemne obrzędy zaduszek wiosennych z uczcą pogrzebową i paleniem ogni, które w „Kazaniach trzemieśniańskich” krytykował Michał z Żarnowca (1497 r.).

II poł. XVI w. *Szczepili lucos z drzew osobliwych gaiki i pieniądze szczerosrebrne, które zowią świętego Jana pieniędzmi rozsiewali (...) i igrzyska tu rozmaite sprawowali.*

/„Księgi Hetmańskie” Stanisława Sarneckiego/

Prawdopodobnie zaduszki odbywały się w pierwszy dzień wiosny i z tej okazji wzgórze Kopca było oświetlane „oczyszczającym ogniem”. Sadzono również święte gaiki – przypuszczalnie, by dusze zmarłych powracających w postaci ptaków miały gdzie odpocząć. Złe duchy odganiano organizując pokazy szermierki. Prawdopodobnie z tego samego powodu w ziemię zaorywano monety z podobiznami św. Jana.

Aby przyciągnąć uczestników pogańskiego święta u podnóża Kopca Krakusa władze duchowne wybudowały kościół pod wezwaniem św. Benedykta, w którym tego samego dnia co zaduszki odbywał się odpust.

XVII w. – po raz pierwszy pojawia się nazwa Kopiec Krakusa oraz Rękawka na oznaczenie wzgórza, na którym usypany był Kopiec. Określenie *rękawka* pochodzi z języka starosłowiańskiego, od słowa *raka/rakew* oznaczającego trumnę lub grób.

XVIII w. – najtrwalszym śladem po pogańskim święcie wiosennym jest zwyczaj urządzania na Kopcu styp pogrzebowych za zmarłych, którym poświęcano chleb, jabłka, a przede wszystkim jajka, które – jak wierzą – miały moc zjednywania dobra, obrony przed złem, a jako ziarno życia zasilaty duszę zmarłego. To właśnie stąd pochodzi zwyczaj zrzucania pożywienia ze stoków Kopca wprost w ręce okolicznej biedoty, który zachował się do XIX w.

XIX w. – Rękawka to główna atrakcja, z powodu której do Podgórza przybywali mieszkańcy całego Krakowa.

5 kwietnia 1836 r. – dekret władz austriackich zakazujący wejścia na Kopiec spowodował, że ludność cofnęła się na Wzgórze Lasoty, pod kościół św. Benedykta i wtedy po raz pierwszy obrządek rzucania jaj i bułek odbył się właśnie tam.

1846 r. – wybudowanie wokół Kopca fortu wojskowego ostatecznie przesądziło o przeniesieniu Święta Rękawki w pobliże kościoła św. Benedykta.

1897 r. – dekret władz austriackich zakazujący zrzucania z góry żywności wydany z powodu „dantejskich scen, które się przy tym rozgrywały”.

I poł. XX w. – Rękawka to już tylko festyn i jarmarczna atrakcja Podgórza (choć jeszcze w 1939 r. największą atrakcją było zrzucanie z góry chleba, jabłek, pisanek, zabawek, baloników).

2001 r. – Centrum Kultury Podgórza wraz z Drużyną Wojów Wiślańskich KRAK postanowili powrócić do słowiańskich korzeni tego święta i przygotować rekonstrukcję wydarzeń sprzed wieków pod Kopcem Krakusa.